

De adept en de discipel

– Radha Burnier

J. Krishnamurti deed eens de volgende verbazingwekkende uitspraak: ‘De goeroes vernietigen de discipelen en de discipelen vernietigen de goeroes’.

Sommigen vatten dit op als een grapje, anderen stonden perplex. Maar in veel landen wil de traditie dat er tussen de ware spirituele Leraar en de serieuze discipel een heel nauwe band bestaat – nauwer dan die van een liefhebbende vader en een toegewijde zoon. Deze relatie wordt gedurende een bepaald aantal jaren op de proef gesteld wanneer de discipel in de gaten gehouden wordt door de Leraar en als hij geschikt bevonden is, wordt hem het grote voorrecht vergund van een nauwere innerlijke band. Dus wat kunnen wij hieruit begrijpen, vooral in een tijdperk waarin er een overvloed is aan goeroes, waarin ‘moeders’ veelgevraagd zijn en allerlei soorten mensen beweren dat ze leraren zijn?

Wij gebruiken het woord ‘adept’ hier en niet ‘goeroe’, omdat een goeroe een leraar is op ieder gebied – muziek of elektronica, gymnastiek of bijbelteksten. Maar een adept is niet zo’n instructeur in seculiere en profane onderwerpen. Het woord ‘adept’ verwijst naar iemand die extreem vaardig is – een expert, niet op het gebied van gewone kunst of nijverheid, filosofie of wetenschap, maar in de levenskunst en

de levenswetenschap. De twee zijn nauw verbonden, want alleen door levenskunst te leren ontdekt een aspirant dat de sluier voor zijn ogen weggehaald wordt en kan hij de geheimen en wonderen van het leven leren kennen.

De wereld van het bewustzijn van de adepten is een wereld van volkomen vrijheid van het zelf, een wereld van eenheid en zuiverheid, van wijsheid en liefde.

Om levenskunst te beoefenen moeten bepaalde essentiële eigenschappen, normaliter geassocieerd met de kunsten, deel gaan uitmaken van het dagelijks leven – schoonheid, harmonie, een gevoel voor proportie, enzovoort. Veel mensen stromen samen bij zogenaamde goeroes, omdat zij iets willen – een kruk, spirituele voordelen, zegeningen, verlossing van de druk van het leven, de problemen van de zakenwereld of van het leed, veroorzaakt door een slechte gezondheid. Discipelen geloven dat, als ze maar genoeg betalen, het de goeroe naar de zin maken en hem gehoorzamen, dat ze dan geestelijke vooruitgang zullen boeken. De dienstbaarheid van discipelen draagt ertoe bij de goeroes te vernietigen door hen zich superieur en machtig te laten voelen. De goeroes buiten de discipelen uit met aanbiedingen van spirituele beloning, terwijl zij zelf materiële geschenken ontvangen zoals privé-vliegtuigen, luxe wagens, huizen en andere.

De echte adept is volkomen anders. Hij leeft in een andere wereld waar deze materiële of psychologische bevredigingen geen plaats of relevantie hebben. De adepten zeggen: ‘Kom uit uw wereld in de onze.’ Hun wereld ver-

schilt geografisch misschien niet veel van de onze; men hoeft niet naar de Himalaya of naar Tibet te gaan om een echte spirituele leraar te vinden. Het is de wereld van hun bewustzijn die anders is, omdat het een wereld is van volkomen vrijheid van het zelf, een wereld van eenheid en zuiverheid, van wijsheid en liefde. Zij doen een beroep op de discipel om een innerlijke wereld binnen te gaan, gespeend van de ambities, afgunst, wreedheid en conflicten die het mensdom teisteren.

Een adept schreef *‘De deur wordt altijd geopend voor de juiste mens die aanklopt.’* Deze deur leidt niet tot meer bevredigingen, er ligt geen rijkdom aan de andere kant ervan, geen hoge maatschappelijke positie of status die bereikt kan worden. Door die deur kunnen we niet ontkomen aan de problemen en de stress, omdat deze allemaal door onszelf teweeggebracht zijn; wij veroorzaken het soort krachten die leiden tot de toestand die wij als problematisch ervaren.

Maar wie klopt er dan? Kloppen is niet zo gemakkelijk, want het betekent dat er ware bezieling moet zijn. We besteden heel weinig aandacht aan overbekende maar waardevolle adviezen zoals *‘Gij kunt niet tegelijkertijd God en Mammon dienen’*. Wij kunnen ons niet aan deze wereld vastklampen en hopen de wereld van de adepten binnen te gaan, of een spelletje spelen tussen die twee. Aankloppen betekent een vurig verlangen hebben naar kennis, enthousiast zijn, in vuur en vlam staan om wijsheid te ontdekken. De discipel moet nagedacht hebben over het ontstaan van lijden, waarom wij niet in staat zijn in vrede te leven en andere diepe vragen. Na diep nadenken over dit soort onderwerpen moet hij althans

tot op zekere hoogte begrepen hebben welke waarden reëel zijn en welke vals.

Aldus is het niet de leraar die de deur opent. Geen ware adept kan misleid worden of omgekocht om de poort naar een hogere spirituele dimensie te openen. De deur wordt geopend voor de discipel door zijn eigen daden, door wat hij denkt en voelt ten opzichte van alle levende wezens op deze aarde.

Deze daden maken de energieën vrij om voorwaarden te scheppen die helpend of belemmerend zijn. Het universum wordt bestuurd door onveranderlijke wetten die, anders dan menselijke wetten, niet ongestraft overtreden kunnen worden. Er zijn wetten die wetenschappers kennen en andere waar zij weinig van af weten, maar waarvan de adepten volledige kennis hebben. Deze wetten zijn juist de basis van manifestatie. Ons wordt verteld dat als de condities van het universum zelfs maar in de kleinste graad zouden veranderen, dat dan het universum beëindigd zou kunnen worden. Er is een volmaakt evenwicht van krachten die werken onder de wetten van het universum. Daar de dingen onderworpen zijn aan deze universele wetten, is er geen andere optie voor de spirituele zoeker dan te werken en heilzame voorwaarden te scheppen voor zichzelf. Niemand anders kan het voor hem doen.

Anders dan de valse goeroes zeggen de ware adepten *'Vervul de voorwaarden'*. Zulke leraren lijken misschien streng, maar zij zijn wel echte weldoeners. De goeroes die zeggen, *'Doe wat je wil; je komt bij mij in een goed blaadje als je jezelf aan mij wijdt'*, misleiden de discipelen.

Laat ons eens luisteren naar de woorden van een Meester die zei, *'Wees zuiver en resoluut op het pad der rechtvaardigheid (zoals bepaald in onze*

regels). *Wees eerlijk en onzelfzuchtig, vergeet jezelf om slechts het goede in andere mensen te gedenken'*. Hij die zulk soort advies opvolgt trekt de aandacht van een adept. Ons wordt verteld dat, als een verlichte adept naar onze wereld kijkt, deze donker en somber is, maar hier en daar schijnt er licht uit het bewustzijn van degenen die zuiver en onzelfzuchtig zijn, die hun eigen belangen vergeten ter wille van anderen. De adepten hebben er herhaaldelijk op gewezen dat alleen innerlijke affiniteit een aspirant dicht bij hen kan brengen. Rechtvaardigheid en onzelfzuchtigheid zijn noodzakelijke vereisten om hun deur te bereiken en aan te kloppen.

De deur wordt geopend voor de discipel door zijn eigen daden, door wat hij denkt en voelt ten opzichte van alle levende wezens op deze aarde.

Hoe is de adept een expert geworden? Niet door wat goed geluk genoemd wordt, want er bestaat goed geluk noch slecht geluk in een universum dat bestuurd wordt door onveranderlijke wetten. De adept is *'de zeldzame bloeiwijze ("the rare efflorescence") van generaties zoekers'*. In leven na leven hield hij zich bezig met de vraag naar het doel en de aard van het leven. Het leven van de Boeddha geeft aan dat hij in vele incarnaties worstelde om achter de waarheid te komen. Hij maakte zelfs zijn eigen leven tot offer en toen bereikte hij verlichting. De geest van verlichting – geen imitatie of herhaling – is van het grootste belang en dientengevolge doceerde de Heer Boeddha, *'Wees een lamp voor uzelf.'*

Om verlicht te worden moet men bereid zijn om de 'verstandige overwegingen van de wereld' af te zweren en 'de innerlijke impuls' van zijn ziel te volgen. Nadat hij er hard voor gewerkt heeft, begint een adept in te zien, te voelen en te leven in de bron zelf van alle fundamentele waarheden. Zijn bewustzijn is één met alle leven, dus hij kent alle dingen in hun essentie en hoeft geen moeite te doen om onderscheid te maken tussen het werkelijke en het onwerkelijke. Vandaar dat een ware leraar discipelen nooit aanmoedigt om hun wereldse begeerten te volgen, noch belooft hij beloningen. De Adept onderwerpt ook nooit een ander aan zijn wil, zoals zij doen die het 'linker' pad volgen.

Om verlicht te worden moet men bereid zijn om de 'verstandige overwegingen van de wereld' af te zweren en 'de innerlijke impuls' van zijn ziel te volgen.

De hele levensrivier stroomt in één richting – die Krishnamurti het 'ontwaken van intelligentie' noemde. Evolutie is een ontwikkeling van het lichaamsorganisme om de eigenschappen van het bewustzijn in staat te stellen op te bloeien tot opperste intelligentie. Daar de Adept zich volledig bewust is van deze doelstelling, doet hij het bewustzijn van een discipel op geen enkel moment teniet door het beperkingen op te leggen of blinde gehoorzaamheid te eisen. Hij wijst de weg, maar verwacht dat ieder mens handelt zoals hijzelf denkt dat goed is, dat hij voor zichzelf verantwoordelijk is, terwijl hij desnoods leert door zijn fouten, als dat zo moet zijn. Aldus ontwikkelt zich de in-

telligentie van de discipel en groeit zijn onderscheidingsvermogen. Hij houdt op afhankelijk te zijn. In de begintijd van de Theosophical Society zei een Adept: *'Wij geven raad, maar bevelen nooit.'* Al diegenen die de aard van spirituele vooruitgang begrijpen volgen dat voorbeeld, zij discussiëren, leggen dingen uit, maar zeggen nooit wat iemand anders wel of niet zou moeten doen. Eén van hen schreef, *'Vanuit een misplaatst idee over ons systeem kijken en wachten chela's op bevelen, waarbij ze kostbare tijd verspillen die gevuld zou moeten worden met persoonlijke inspanning.'*

Een heel belangrijk feit dat een discipel moet leren is dat alles wat hij aan leringen, advies of kennis ontvangt, als trust bewaard moet worden voor het welzijn van andere mensen en levende wezens. Wij moeten geven zoals wij hebben ontvangen. Wij kunnen niet wachten tot wij volledig verlicht zijn, vóórdát wij gaan delen. Wat we ook hebben in het nu, moeten wij delen. Daar al het ware leren bedoeld is voor de hele wereld, is er geen plaats voor persoonlijke trots of arrogantie op het spirituele pad. Affiniteit met een Leraar die geen favorieten heeft en die grenzenloze liefde belichaamt, vraagt om iets van diezelfde geest in de discipel die de waarheid moet zoeken omwille van die waarheid, niet omdat zij afkomstig is van 'mijn leraar'. Zoals één Adept zei, *'Leer veeleer loyaal zijn aan het idee dan aan mijn arme ik.'* Het enige doel waarnaar we moeten streven is de verbetering van de toestand van de mensheid door het verspreiden van waarheid.

Hoe begint iemand zichzelf te trainen om een discipel te worden? Boosheid, lust en illusie zijn de drie grote vergiften die geëlimineerd moeten

worden uit zijn natuur. Een Adept adviseerde, *'Pas dus op voor een onvriendelijke instelling, want die zal opspringen als een hongerige wolf op uw pad, en zal de betere eigenschappen van uw natuur opschrokken.'* Laten we niet proberen uit te vinden wat er mis is met andere mensen of onaardige gevoelens koesteren, *'zelfs niet tegen een vijand of iemand die ons onrecht aangedaan heeft'*. Laten we niet oordelen over anderen. De standaard in de spirituele wereld verschilt van die in de wereld van gewone mensen. *'Een eerlijke schoenpoetser is even goed als een eerlijke koning.'* Een spiritueel persoon beziet alle wezens met affectie, met begrip en met een helder inzicht in hun hele verleden, heden en toekomst. Hij geeft weinig om de uiterlijke persoon – de kleren die hij draagt enzovoort. Waar het om gaat is de innerlijke toestand, hoe zuiver die is. *'Een immorele*

straatveger staat hoger en verdient eerder vergeving dan een immorele keizer'. De arme straatveger heeft namelijk misschien nooit de gelegenheid gehad om moraliteit of deugdzaamheid te leren; misschien is hem vanaf zijn kindertijd geleerd te stelen om in leven te blijven. Het leven van de discipel moet er natuurlijk één zijn van strenge moraliteit, een *'dagelijkse overwinning op het zelf'*. Egoïsme, dat de vorm aanneemt van lust, toont zichzelf als woede en is de ernstigste belemmering voor het omvatten en begrijpen van waarheid en zij moet worden uitgeroeid. *'Hij die zichzelf overwint is groter dan hij die duizenden overwint in de strijd.'* De adept heeft het zelf overwonnen; de discipel moet zichzelf met hetzelfde werk bezighouden.

Uit: *The Theosophist*, februari 2004
Vertaling: A.M.I.

Er wordt als grondstelling aangenomen dat ...
de Ene Werkelijkheid achter en binnenin de hele natuur ligt
en haar de impuls geeft om te groeien, te ontwikkelen en
zichzelf te vermenigvuldigen -
een unitarische scheppende bron waaruit
de rijke gevarieerdheid aan vormen ontstaat.

Het is door het evolutionaire proces dat het Ene zich
manifesteert in deze talloze vormen en substanties,
maar tevens kan er worden opgemerkt dat in deze oneindigheid
van relaties alle delen de neiging hebben om samen te smelten
om harmonieuze gehelen te vormen.

Theosophical Society Pamphlet The Brotherhood of Man, p. 3